

การปรับตัวสู่ยุคดิจิทัลไทยแลนด์

อาริยา สุขโต

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ

วิถีชีวิตในปัจจุบันที่ต้องทำงานแข่งกับเวลา อุปกรณ์การสื่อสาร สมาร์ทโฟน อินเทอร์เน็ตเข้ามามีส่วนสำคัญในชีวิตคนเรามากขึ้น ทำให้ระยะเวลาหรือเวลาที่มีใช้ซ้ำจำกัดต่อการศึกษาเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารหรือการดำเนินธุรกิจอีกต่อไป การเข้าถึงการให้บริการพื้นฐานดิจิทัลอย่างเท่าเทียมที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ทุกที่ทุกเวลาอย่างมีคุณภาพ การใช้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในเชิงสร้างสรรค์ เป็นไปเพื่อยกระดับการพัฒนาตนเอง ตามที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2557 ในส่วนของนโยบายการสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลได้กำหนดให้มีการส่งเสริมและวางรากฐานเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศอย่างจริงจัง ดังนั้น ในหลายภาคส่วนเริ่มมีการปรับตัวเพื่อให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ทั้งนี้ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (Ministry of Digital Economy and Society) หรือ ชื่อเดิม กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Ministry of Information and Communication Technology) หรือกระทรวงไอซีที (ICT) ที่มีการเปลี่ยนชื่อและปรับเปลี่ยน อีกทั้งการเพิ่มบทบาทหน้าที่ในการรองรับการพัฒนาสู่ระบบเศรษฐกิจดิจิทัลดำเนินการออกกฎหมายหลายฉบับเพื่อภารกิจที่จะเกิดขึ้น อีกทั้งการผลักดันให้ในอนาคตประเทศไทยมีความพร้อมสู่การเป็นดิจิทัลไทยแลนด์ (Digital Thailand) พัฒนาดิจิทัลเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิต โดยมีเป้าหมายในภาพรวม 4 ประการ คือ 1) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งระบบเศรษฐกิจดิจิทัลจะเป็นแนวโน้มการค้าและการดำเนินธุรกิจของโลกอนาคต 2) สร้างโอกาสทางสังคมที่เท่าเทียม เพื่อการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและบริการ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต 3) เตรียมความพร้อมของประชากรทุกกลุ่มให้มีความรู้และทักษะที่รองรับการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพในยุคดิจิทัลและ 4) การปรับปรุงกระบวนการการทำงานและการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจึงเป็นการพัฒนาประเทศในระยะยาว การจัดทำแผนการพัฒนาจึงมีความสอดคล้องกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยแบ่งระยะการพัฒนาดิจิทัลของไทยในระยะเวลา 20 ปี ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงแนวทางการดำเนินการพัฒนาดิจิทัลของไทยในระยะเวลา 20 ปี

ระยะ	การดำเนินการ	กรอบระยะเวลา
ระยะที่ 1 Digital Foundation	การลงทุนและการสร้างรากฐานในทุกด้าน ทั้งโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์และทรัพยากรอื่น ๆ ที่มีความจำเป็น ในการขับเคลื่อน การพัฒนาดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม	1 ปี 6 เดือน
ระยะที่ 2 Digital Thailand I : Inclusion	การมีส่วนร่วมในเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ตามแนวทางประชารัฐในทุกภาคส่วน	5 ปี
ระยะที่ 3 Digital Thailand II : Full Transformation	การก้าวสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ที่ขับเคลื่อนและใช้ ประโยชน์จากนวัตกรรมดิจิทัลได้อย่างเต็ม ศักยภาพ	10 ปี
ระยะที่ 4 Global Digital Leadership	ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสร้างมูลค่าทาง เศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคมอย่างยั่งยืน	10 - 20 ปี

ที่มา: “แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม” โดย กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559, กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, น. 2.

โครงการในระยะเร่งด่วน

จากระยะเริ่มต้นและต่อจากนี้ไปอีก 1 ปี 6 เดือน เป็นช่วงของการลงทุนทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน อีกทั้งการเตรียมความพร้อมในภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาในระยะยาว ประกอบด้วย

- **โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล** ดำเนินการติดตั้งโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่ครอบคลุมหมู่บ้านทั่วประเทศและมีค่าบริการที่เป็นธรรม ภายใต้ชื่อ “โครงการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมของประเทศ” หรือ “อินเทอร์เน็ตประชารัฐ” เรียกโดยย่อว่า “เน็ตประชารัฐ” โดยมีกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในขณะนั้น (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม) เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ จากการตรวจสอบจำนวนหมู่บ้านในประเทศไทยจำนวน 74,965 หมู่บ้าน มีสัญญาณไวไฟ (Wifi) เข้าถึงแล้ว 41,000 หมู่บ้าน พร้อมจุดบริการฟรีไวไฟ (Free wifi) หมู่บ้านละ 1 จุด ที่มีระดับความเร็วไม่ต่ำกว่า 30/10 เมกะบิต โดยส่วนใหญ่จะติดตั้งอยู่ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหรือศาลาประชาคม เหลืออีกจำนวน 33,965 หมู่บ้านที่ยังติดตั้งไม่แล้วเสร็จ (ไทยรัฐ, 2560 น. 8) และยังพบว่าหมู่บ้านในพื้นที่ห่างไกล หรือพื้นที่ “ชายขอบ” กว่า 3,920 หมู่บ้าน ที่ไม่มีโครงข่ายอินเทอร์เน็ตและโครงข่ายสัญญาณมือถือให้บริการ จึงแยกโครงการดังกล่าวออกมาดำเนินการก่อน โดยใช้ชื่อโครงการ “เน็ตชายขอบ” ซึ่งได้ทยอยเปิดใช้งานตั้งแต่เดือนธันวาคม 2560 และตั้งเป้าหมายให้ครบ 3,920 หมู่บ้านในเดือนธันวาคม 2561

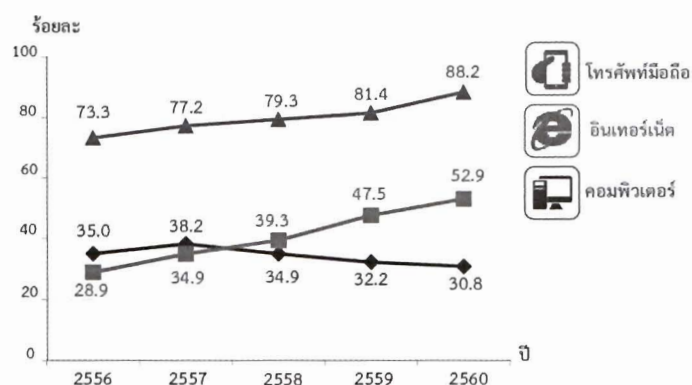
- **เศรษฐกิจ** การสนับสนุนผลักดันให้มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในทุกระดับ ตั้งแต่ฐานรากที่มุ่งหวังให้การใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางในการเพิ่มโอกาสและขยายฐานการค้าจากชุมชนสู่เมือง นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มขีดความสามารถให้กับภาคธุรกิจของไทย ในการเตรียมความพร้อมเพื่อการเข้าสู่ระบบการค้าดิจิทัลที่จะเป็นแนวโน้มการค้าของโลกอนาคต โดยการกำหนดคุณสมบัติของกำลังคนในธุรกิจเทคโนโลยีจะมีทักษะและความชำนาญในระดับขั้นนวัตกรรมเพื่อสร้างสรรค์สินค้าและบริการ

- **สังคม** โครงการพัฒนาเครือข่ายดิจิทัลชุมชนเพื่อให้บริการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตและเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การถ่ายทอดและส่งเสริมให้ประชาชนมีทักษะการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในรูปแบบ e - Learning แสวงหาความรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต อีกทั้งชุมชนต้องมีบทบาทในการเป็นศูนย์กลางถ่ายทอดความรู้เชิงเศรษฐกิจเพื่อการต่อยอดการกระจายสินค้าของชุมชนสู่เมือง เช่น การขายสินค้าแบบออนไลน์ การสื่อสารประชาสัมพันธ์ภายในชุมชนผ่านเครือข่าย (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559) ควบคุมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตบนอุปกรณ์การสื่อสารให้เป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตประจำวัน โดยมุ่งหวังให้นำความรู้มาพัฒนาคุณภาพความเป็นอยู่อันเป็นเป้าหมายแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน

- **การให้บริการภาครัฐ** โครงการยกระดับคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ บูรณาการเชื่อมโยงลดขั้นตอนในการให้บริการประชาชน มีการใช้เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ลดการใช้กระดาษ นอกจากนี้จะต้องเร่งการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ให้ครอบคลุมการใช้งานทุกส่วนในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐ เช่น คำขอ การอนุญาต การจดทะเบียน คำสั่งทางปกครอง การชำระเงิน การประกาศ หรือการดำเนินการใด ๆ ตามกฎหมายกับหน่วยงานของรัฐ ทุกกระทรวง ทบวง กรม มีการทำงานร่วมกันบนเครือข่ายดิจิทัล (Digital Network) การพัฒนาแอปพลิเคชัน (Applications) สำหรับบริการภาครัฐเพื่อใช้เป็นเครื่องมือการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ ให้สามารถดำเนินงานร่วมกัน (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล, ม.ป.ป.) มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีมาตรฐานร่วมกันทั้งระหว่างหน่วยงานภาครัฐกันเองและการให้บริการประชาชน

ข้อมูลการใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือ

เพื่อเป็นข้อมูลประกอบที่จะแสดงถึงแนวโน้มการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และแสดงถึงความเป็นไปได้ในการส่งเสริมประชากรแต่ละกลุ่มเพื่อกำหนดแนวทางการให้ความรู้เพื่อปรับตัวรับกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ข้อมูลการสำรวจการมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน จะทำให้ทราบจำนวนประชากรที่ใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ ลักษณะและพฤติกรรมในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ และจำนวนครัวเรือนที่มีอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อันเป็นอุปกรณ์รองรับการใช้งานและให้ประชาชนเข้าถึงเทคโนโลยีได้ จากการสำรวจจากกลุ่มประชากรที่มีอายุ 6 ปีขึ้นไป จำนวน 63.1 ล้านคนที่ใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ พบว่าในช่วง พ.ศ. 2556-2560 มีผู้ใช้คอมพิวเตอร์ 19.4 ล้านคน (ร้อยละ 30.8) อินเทอร์เน็ต 33.4 ล้านคน (ร้อยละ 52.9) และผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ 55.6 ล้านคน (ร้อยละ 88.2)

แผนภูมิ แผนภูมิแสดงร้อยละของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปที่ใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ พ.ศ. 2556–2560

ที่มา: “สรุปผลที่สำคัญการสำรวจการมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2560”

โดย สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560, น. 2.

เมื่อพิจารณาตั้งแต่ปี 2557 เป็นต้นมา แนวโน้มการใช้คอมพิวเตอร์ลดลงเมื่อเทียบกับการใช้งานอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือที่กลับมีอัตราเพิ่มขึ้น เนื่องจากโทรศัพท์มือถือในยุคปัจจุบันถูกออกแบบให้เป็นสมาร์ทโฟน (Smartphone) ที่สนับสนุนการเข้าสู่ยุคคอนเวอร์เจนซ์ (Convergence) คือการหลอมรวมอุปกรณ์การสื่อสารเชื่อมต่อกับเครื่องใช้อื่น ๆ ทำให้สมาร์ทโฟนมีประสิทธิภาพการใช้งานได้เทียบเท่าคอมพิวเตอร์ ส่งผลให้การใช้งานคอมพิวเตอร์ลดลง โดยหากจะไล่ลำดับการใช้ตามประเภทอุปกรณ์ติดต่อสื่อสารในครัวเรือนอันดับหนึ่งคือโทรศัพท์มือถือ รองลงมาคือ คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ แท็บเล็ต (Tablet) และโทรศัพท์บ้าน ตามลำดับ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560) ดังนั้น โทรศัพท์มือถือจึงเป็นอุปกรณ์ที่มีในทุกครัวเรือน ซึ่งในระยะแรกนั้น ประชาชนยังคงเน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร ความบันเทิงเป็นหลัก ยังไม่เกิดการใช้ประโยชน์ในการเชื่อมโยงสู่การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร บริการภาครัฐตามวัตถุประสงค์ที่รัฐบาลคาดหวัง โครงการอินเทอร์เน็ตใน “โครงการเน็ตประชารัฐ” จึงเกิดขึ้นเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจในระดับฐานรากและการเข้าถึงบริการภาครัฐอย่างเท่าเทียม ลดความเหลื่อมล้ำจึงสามารถทำได้ไม่ยาก เพียงแต่อาจจะต้องอาศัยการประสานงานกับองค์กรระดับท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ ให้แนวทางการใช้งานเพื่อให้ประชาชนต่อยอดการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตเพื่อสร้างรายได้ สร้างงาน สร้างอาชีพและค้นหาความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต สำหรับในภาคธุรกิจการค้าเป็นรูปแบบการค้าที่ช่วยลดต้นทุนสำหรับผู้ประกอบการติดต่อระหว่างผู้ผลิต ผู้ขาย ผู้ซื้อสามารถทำได้สะดวกและรวดเร็วผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ด้วยการพิจารณาหาซื้อสินค้าที่ต้องการโดยไม่ต้องเดินทาง ก็สามารถสั่งซื้อสินค้าที่ต้องการผ่านแท็บเล็ตหรือโทรศัพท์มือถือ โดยอนาคตการซื้อขายจะเกิดขึ้นในแบบของตลาดไร้พรมแดน

การปรับตัวของคนยุคดิจิทัล

สำหรับอนาคตตลาดการค้าของโลกจะเข้าสู่ระบบดิจิทัล ประเทศไทยคงจะปฏิเสธรูปแบบการค้าขายอันเป็นรูปแบบตลาดสากลไม่ได้ ดังจะเห็นได้จากการขยายตัวของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ที่เป็นรูปแบบการค้าขายในปัจจุบันที่ไม่จำเป็นต้องมีหน้าร้าน ผู้ซื้อผู้ขายไม่เห็นหน้ากัน แต่ด้วยความปลอดภัยของระบบการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ทำให้การค้าขายระหว่างกันบนเครือข่ายเกิดขึ้นได้ ซึ่งมีผู้ค้าที่ประสบความสำเร็จเป็นที่รู้จัก เช่น อีเบย์ อะเมซอน ลาซาด้า เป็นต้น (อรรชนา เจิมรังสี, 2558) จากรูปแบบธุรกิจและสังคมในอนาคต จะเป็นตัวกำหนดทิศทางและบทบาทของสถาบันการศึกษาที่จะต้องให้ความรู้และผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถประยุกต์และบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับชีวิตประจำวันได้ในหลากหลายมิติ รวมถึงสถาบันระดับอุดมศึกษาจะต้องมีการปรับหลักสูตรหลายสาขาวิชาเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเทคโนโลยีดิจิทัล ไม่ว่าจะเป็นด้านธุรกิจ การพาณิชย์ การศึกษา สื่อสารมวลชนและอื่น ๆ

ประชากรที่เกิดหลังปี 2540 จะมีทักษะการใช้สมาร์ทโฟน การใช้รูปแบบการติดต่อสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม กูเกิล ยูทูบ อีกทั้งความชำนาญในการสืบค้นข้อมูลกว่าคนรุ่นเก่า ดังนั้น สิ่งที่ต้องสนับสนุนให้เกิดขึ้นกับคนรุ่นดังกล่าวคือการต่อยอดให้เกิดความเชี่ยวชาญการใช้เพื่อสร้างนวัตกรรมในรูปแบบที่หลากหลายและพัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นของตนเอง จะถือเป็นการบรรลุเป้าหมายขั้นสูงสุด ส่วนอีกกลุ่มที่จะละทิ้งไม่ได้คือกลุ่มคนรุ่นเก่าที่ยังไม่สามารถปรับตัวตามเทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น กลุ่มนี้การใช้สมาร์ทโฟนหรืออุปกรณ์การสื่อสาร จะมีวัตถุประสงค์ในการติดต่อสื่อสารเป็นหลัก แต่หากสามารถพัฒนาไปสู่การแสวงหาความรู้เพื่อการดูแลสุขภาพ สันทนาการและการเข้าถึงบริการสวัสดิการภาครัฐได้สะดวก รวดเร็ว ไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทาง ก็จะเป็นการพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชน

ภาพ การใช้แอปพลิเคชันสำหรับเกษตรกรไทย

ที่มา: 12 แอปพลิเคชันสำหรับเกษตรกรไทย โหลดติดมือถือไว้ ช่วยให้ชีวิตดีขึ้นกว่าเดิมเยอะ. (2561). สืบค้น 19 มีนาคม 2561 จาก <https://www.bangkokbanksme.com/article/14192>

อย่างไรก็ดี การที่จะก้าวไปสู่ยุคดิจิทัลได้นั้น ทุกส่วนของตัวระบบต้องสามารถออนไลน์เชื่อมต่อถึงกัน ในทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชน ภาคประชาชน อุตสาหกรรม สาธารณสุข การศึกษา การท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่ง ฯลฯ การปรับตัวของคนในศตวรรษที่ 21 ยุคดิจิทัลนั้นนอกจากความเชี่ยวชาญคล่องแคล่วในการใช้อุปกรณ์สมาร์ทโฟน อุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart device) ต่าง ๆ แล้ว ทักษะที่จะต้องส่งเสริมและปลูกฝังในเด็กและเยาวชนอย่างยิ่ง ในการคัดกรองสื่อ คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการมีความคิดสร้างสรรค์เป็นพื้นฐาน ในการพัฒนาสู่การเป็นมืออาชีพในศาสตร์แขนงต่าง ๆ ในอนาคต

บทสรุปและความเห็นของผู้ศึกษา

1. การวางโครงสร้างพื้นฐานที่ทั่วถึงและการกำหนดอัตราค่าบริการที่เป็นธรรม เหมาะสมกับรายได้ และค่าครองชีพ (ปัจจุบันพื้นที่ที่ กสทช. เข้าไปลงทุนกำหนดราคาที่ 180 บาทต่อเดือน) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเข้าถึงและใช้งานของประชาชนและองค์กร รัฐจึงต้องเข้ามาควบคุมอัตราค่าบริการรายเดือนไม่ให้แพงเกินไปซึ่งประชาชนจะไม่สามารถใช้บริการได้

2. ส่งเสริมทักษะของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีในระดับเชี่ยวชาญ ด้านการใช้งานเพื่อความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง โปร่งใสเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในทางปฏิบัติ เพราะแต่เดิมที่ผ่านมาแม้จะมีระบบซิมการ์ดที่บรรจุข้อมูลส่วนบุคคล แต่การติดต่อกับราชการก็ยังคงต้องใช้เอกสารสำเนา แนบมากมาย สะท้อนถึงศักยภาพของบุคลากรในการนำเทคโนโลยีมาใช้ได้ไม่เต็มประสิทธิภาพเนื่องจากระบบเครือข่ายหรือตัวผู้ใช้งาน ในอนาคตรัฐจำเป็นต้องปรับบทบาทในการให้บริการที่เปลี่ยนไปด้วยการเปลี่ยนบทบาทของผู้ให้บริการมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก การปรับตัวที่เหมาะสมของภาครัฐจะเป็นตัวส่งเสริมให้การทำงานร่วมกันของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. การส่งเสริมให้มีกลุ่มเครือข่ายประชาชนหรือจัดตั้งกลุ่มแกนนำในระดับหมู่บ้าน เพื่อประชาชนที่อยู่ในชนบทห่างไกลในการให้ความรู้และแนะแนวทางการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเข้าถึงบริการภาครัฐ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองและสร้างโอกาสในอาชีพ ซึ่งเป็นกลุ่มที่รัฐต้องให้ความสำคัญให้มาก ดังที่โครงการเน้นการสร้างโครงสร้างพื้นฐานกระจายไปยังพื้นที่ห่างไกลเพื่อการสร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึง แต่ถ้าหากขาดการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ก็จะเป็นความล้มเหลวอย่างที่สุดเช่นกัน

4. การติดตามปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ดำเนินธุรกรรมว่ามีกฎหมายที่คุ้มครอง มีความปลอดภัยซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลให้เติบโตในอนาคต

จะเห็นได้ว่าการปรับตัวในทุกภาคส่วนสำหรับการพัฒนาสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ นอกจากการพัฒนาในระบบโครงสร้างพื้นฐานแล้ว การพัฒนาในด้านของประชากรให้มีการรู้ดิจิทัล (Digital literacy) แบ่งเป็น 3 ส่วนที่สำคัญ คือ การใช้ (Use) เข้าใจ (Understand) และสร้าง (Create) ดังนั้น จึงควรใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทัน ใช้เทคโนโลยีให้เป็นเครื่องมือการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยตนเองอย่างแท้จริง ตลอดจนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาต่อยอดการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถและสร้างโอกาสใหม่ เตรียมพร้อมพลเมืองของประเทศให้มีความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในเชิงสร้างสรรค์ ยกกระดับประเทศไทยสู่ประเทศพัฒนาแล้ว ประชาชนมีรายได้ระดับสูงใน 20 ปีข้างหน้าและพัฒนาให้เกิดความมั่นคง ยั่งยืนสืบไป

บรรณานุกรม

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2559). แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.

กรุงเทพฯ: กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.

TK park ขับเคลื่อนแนวคิด “การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล”สู่การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ขานรับนโยบาย Thailand 4.0 มุ่งสร้างการเรียนรู้ไร้พรมแดน. (24 มกราคม 2560). มติชนออนไลน์. สืบค้น 19 มีนาคม 2561 จาก <https://www.matichon.co.th/news/438914>

“เน็ตประชารัฐ” สู่ไทยแลนด์ 4.0 เรื่องง่าย ๆ ที่กลไกรัฐทำให้ยาก. (25 กันยายน 2560). ไทยรัฐ, น. 8.

ร่างแก้ไขพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ฯ “ตั้งคณะกรรมการปิดเว็บแม่ไม่ผิดกฎหมาย”. (25 เมษายน 2559). สืบค้น 15 มีนาคม 2561 จาก <https://ilaw.or.th/node/4092>

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล. (ม.ป.ป.). โครงการส่งเสริมการพัฒนา Applications ภาครัฐ. สืบค้น

22 มีนาคม 2561 จาก <http://www.depa.or.th/th/projects>

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2560). สรุปผลที่สำคัญการสำรวจการมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2560. กรุงเทพฯ: สำนักสถิติพยากรณ์.

12 แอปพลิเคชันสำหรับเกษตรกรไทย โหลดติดมือถือไว้ ช่วยให้ชีวิตดีขึ้นกว่าเดิมเยอะ. (31 พฤษภาคม 2560).

สืบค้น 19 มีนาคม 2561 จาก <https://www.bangkokbanksme.com/article/14192>

อรรรชนา เจริญรังสี. (19 มิถุนายน 2558). ถึงเวลาปรับตัวเข้าสู่เศรษฐกิจยุคดิจิทัล. สืบค้น 9 มีนาคม 2561

จาก https://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1434610185